

Journal of Environmental Research and Public Health, art. 1439, vol. 17, no. 4 (2020). DOI: 10.3390/ijerph17041439

Eurostat. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main>

"Fertility statistics". Eurostat. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Fertility_statistics

"Fewer births". Eurostat. <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digipub/demography/bloc-2a.html?lang=en>

"Final consumption expenditure of households by consumption purpose (COICOP 3 digit)". Eurostat. http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nama_10_co3_p3#

"Green Paper on Ageing. Fostering solidarity and responsibility between generations". European Commission. Brussels, January 27, 2021. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

Jonathan, G. et al. *Low Fertility and Population Ageing: Causes, Consequences, and Policy Options*. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2004.

Korihina, T. V., Cherba, V. M., and Taranenko, V. Ye. "Vplyv starinnia naselennia na sotsialno-ekonomichniy roz-

vytok krainy" [Influence of Population Age on Socio-Economic Development of the Country]. *Problemy systemnoho pidkrodu v ekonomitsi*, no. 1 (2020): 40-46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-1-29>

"Mortality and life expectancy statistics". Eurostat. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Mortality_and_life_expectancy_statistics

"Population structure and ageing". Eurostat. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Population_structure_and_ageing

Ponomarenko, I. V. "Doslidzhennia vplyvu starinnia naselennia na chyselnist ta strukturu ekonomichno aktyvnoho naselennia v Ukraini ta krainakh Yevropy" [Study of the Impact of Population Aging on the Number and Structure of the Economically Active Population in Ukraine and European Countries]. *Efektivna ekonomika*, no. 1 (2013). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1769>

"Working and ageing. The benefits of investing in an ageing workforce". Luxembourg, 2012. https://www.cedefop.europa.eu/files/3064_en.pdf

УДК 336.713-021.131 (477)
JEL: G20; G21; G23; G29; L86
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-7-17-24>

СУЧАСНИЙ СТАН НЕОБАНКІНГУ В США ТА КРАЇНАХ ЄВРОПИ

©2022 ШУБА О. А., ЛЬОТКІНА В. В.

УДК 336.713-021.131 (477)
JEL: G20; G21; G23; G29; L86

Шуба О. А., Люткіна В. В. Сучасний стан необанкінгу в США та країнах Європи

Метою статті є дослідження сучасного стану та тенденцій необанкінгу в США та країнах Європи. Відзначено, що найвищий у світі показник кількості клієнтів, які мають банківські рахунки виключно в цифровому форматі, зафіксовано в США. Прогнозується подальше зростання кількості таких клієнтів, по-перше, за рахунок існуючого потенціалу чисельності населення, по-друге, за рахунок зростання кількості банків, які проводять операції виключно в цифровому форматі. У 2022 р. вартість транзакцій необанкінгу в США має досягти 1,2 трлн дол., а у 2017 р. вона складала трохи більше 9,0 млрд. дол. США. Вартість транзакції на одного користувача необанкінгу у 2021 р. у середньому дорівнювала близько 25 тис. дол. США на рік і має тенденцію до зростання. На початку 2022 р. у США було зареєстровано 60 необанків. Зазначено, що в Європі перші необанки почали з'являтися у 2015 р., а фінансові компанії Великої Британії, Німеччини, Франції та Фінляндії були лідерами нового руху – фінтех-індустрії. Згодом ця тенденція поширилась і на інші країни Європи, де зараз налічується понад 70 необанків. Позитивна динаміка кількості споживачів послуг необанків формується завдяки низці переваг, серед яких не тільки онлайн-обслуговування. Необанки мають такі переваги порівняно з традиційними банками: пропонують більш привабливі процентні ставки за депозитами за рахунок економії на утриманні відділень і співробітників; мають спрощений процес надання кредитів за рахунок використання сучасних технологій оцінки кредитного ризику клієнтів; пропонують нижчі тарифи, іноді зовсім відсутні платня за обслуговування карток і перекази коштів; мають принципово нові рішення щодо звичайних банківських послуг, надаючи послуги з автоматичного аналізу транзакцій рахунків і пропонуючи користувачам рахунків персоналізовані фінансові рішення. Зроблено висновок про те, що основними тенденціями на ринку цифрового банкінгу Європи є такі: орієнтація на національні ринки; активна діяльність традиційних банків по розширенню послуг цифрового банкінгу; поступове перетворення необанків на повноцінні банківські установи.

Ключові слова: необанкінг, криптовалюти, цифровізація, віртуалізація, онлайн-обслуговування.

Рис.: 11. **Бібл.:** 16.

Шуба Олена Артурівна – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та світового господарства, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)
E-mail: Shuba_E@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6186-6700>

Люткіна Вікторія Вікторівна – бакалавр з міжнародної економіки, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

UDC 336.713-021.131 (477)
JEL: G20; G21; G23; G29; L86

Shuba O. A., Lotkina V. V. The Current State of Neobanking in the USA and European Countries

The purpose of the article is to study the current state and trends of neobanking in the United States and European countries. It is noted that the world highest indicator of the number of customers who have bank accounts exclusively in digital format was recorded in the United States. A further increase in the number

of such clients is predicted, firstly, due to the existing potential of the population, and secondly, due to the increase in the number of banks that conduct operations exclusively in digital format. In 2022, the value of neobanking transactions in the United States should reach \$1.2 trillion, and in 2017 it amounted slightly over \$9.0 billion. The cost of a transaction per user of neobanking in 2021 was on average about 25 thousand U.S. Dollar per year and showed a tendency to grow. At the beginning of 2022, 60 neobanks were registered in the United States. It is noted that in Europe the first neobanks began to appear in 2015, and financial companies in the UK, Germany, France and Finland were the leaders of a new movement – the fintech industry. Over time, this trend has spread to other European countries, where there are now more than 70 neobanks. The positive dynamics of the number of consumers of neobank services is formed due to a number of advantages, including not only online service. Neobanks have the following advantages compared to traditional banks: they offer more attractive interest rates on deposits due to savings on the maintenance of branches and employees; they have a simplified process of granting loans through the use of modern technologies for assessing the credit risk of customers; they offer lower tariffs, sometimes there are no fees for card service and money transfers; they have fundamentally new solutions for conventional banking services, providing services for automatic analysis of account transactions and offering users of accounts personalized financial solutions. It is concluded that the main trends in the digital banking market in Europe are the following: focus on national markets; vital activities of traditional banks to expand digital banking services; gradual transformation of neobanks into full-fledged banking institutions.

Keywords: neobanking, cryptocurrencies, digitalization, virtualization, online service.

Fig.: 11. **Bibl.:** 16.

Shuba Olena A. – PhD (Geography), Associate Professor, Associate Professor, Department of International Economics and World Economy, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: Shuba_E@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6186-6700>

Lotkina Viktoriia V. – Bachelor of International Economics, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

Сучасний етап розвитку світової банківської системи характеризується розширенням використання цифрових технологій, у тому числі розвитком необанкінгу. Необанки, відрізняючись від традиційних банків відсутністю відділень та філій і будучи побудовані на новітніх технологіях, обслуговують клієнтів виключно дистанційно. Згідно з прогнозами експертів, кількість споживачів послуг необанків щорічно буде зростати, тому дослідження сучасного стану необанкінгу в провідних країнах світу є актуальним.

Рівень вивченості цього процесу є достатньо високим. Так, М. Губа, А. Лінник, Д. Колесник досліджують розвиток необанків в Україні та світі [15]. М. Дубина, О. Шеремет [16] аналізують світовий і вітчизняний досвід розвитку необанкінгу. Цілий ряд робіт закордонних науковців присвячено цій проблемі.

Метою статті є визначення сучасного стану необанкінгу в США та країнах Європи.

Необанкінг існує лише в тих країнах, які мають певний рівень розвитку банківського сектора, включно із законодавчою базою, що регламентує діяльність необанків, які, крім значних переваг, створюють і ризики, серед яких найсуттєвішими є кібератаки на персональні данні споживачів та проблеми із серверами, які зупиняють документообіг на невизначений термін. Незважаючи на існуючі ризики, частка ринку необанків у світі має тенденцію до зростання. Так, за період з 2018 по 2020 рр. кількість споживачів банківських послуг, які відкрили банківський рахунок у необанках, зростає із 17% до 23% (рис. 1).

Найвищий у світі показник кількості клієнтів, які мають банківські рахунки виключно в цифровому форматі (29,8 млн клієнтів), зафіксовано в США (рис. 2). Прогнозується поступове зростання кількості таких клієнтів, по-перше, за рахунок існуючого потенціалу чисельності населення, по-друге, за рахунок зростання кількості банків, які проводять операції

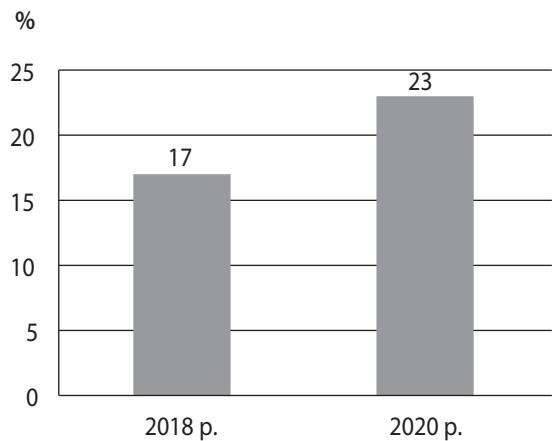

Рис. 1. Частка банківських клієнтів, які мають банківський рахунок у необанках, 2018 і 2020 рр., %
Джерело: сформовано за [1].

виключно в цифровому форматі. Згідно з існуючими прогнозами, у 2025 р. кількість клієнтів необанків у США може становити більше 50,0 млн, тобто, майже 20% населення країни [2].

У 2022 р. вартість транзакцій у необанкінгу в США має досягти 1,2 трлн дол. США (рис. 3), а у 2017 р. вона складала трохи більше 9,0 млрд дол. США [3]. Тобто процес розширення діяльності необанків продовжується, збільшується як кількість користувачів послуг необанків, так і кількість та вартість операцій. Також збільшується кількість власників рахунків виключно в цифровому вигляді, що суттєво вплине на діяльність традиційних банківських установ.

Прогнозована вартість транзакції має річний темп зростання (CAGR 2022–2025) у 24,5%, тобто до 2025 р. може скласти 2,3 трлн дол. США. Разом із тим, темпи зростання транзакцій необанків мають тенденцію до зменшення: так, у 2018 р. темпи зростання склали більше 80,0%, у 2021 р. – трохи більше 60,0%, і тенденція зменшення продовжується (рис. 4).

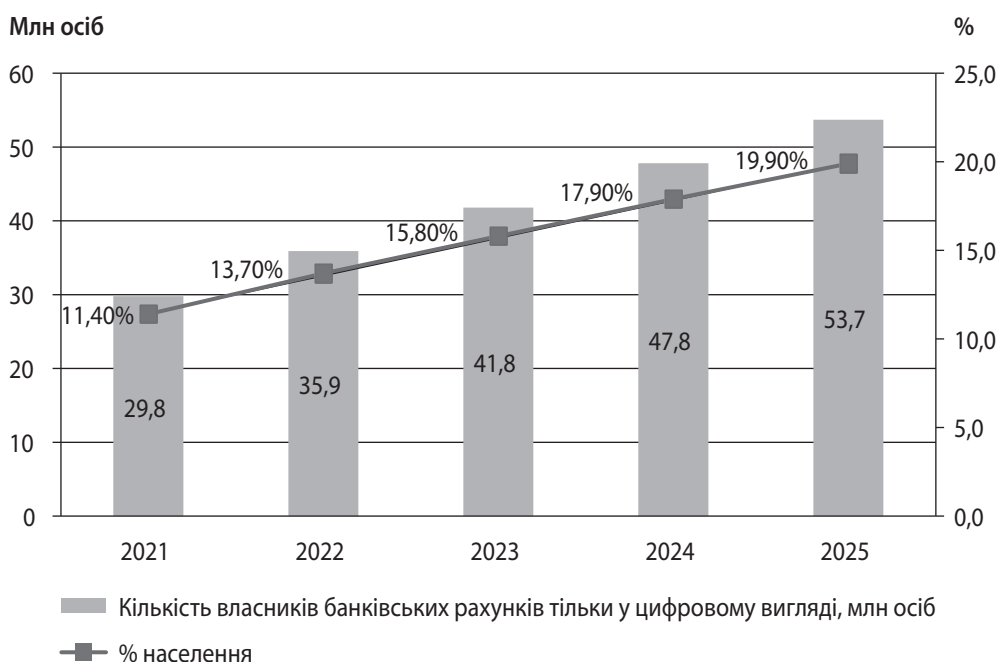

Рис. 2. Кількість клієнтів небанків, їх відсоток у населенні США та прогноз до 2025 р.

Джерело: сформовано за [2].

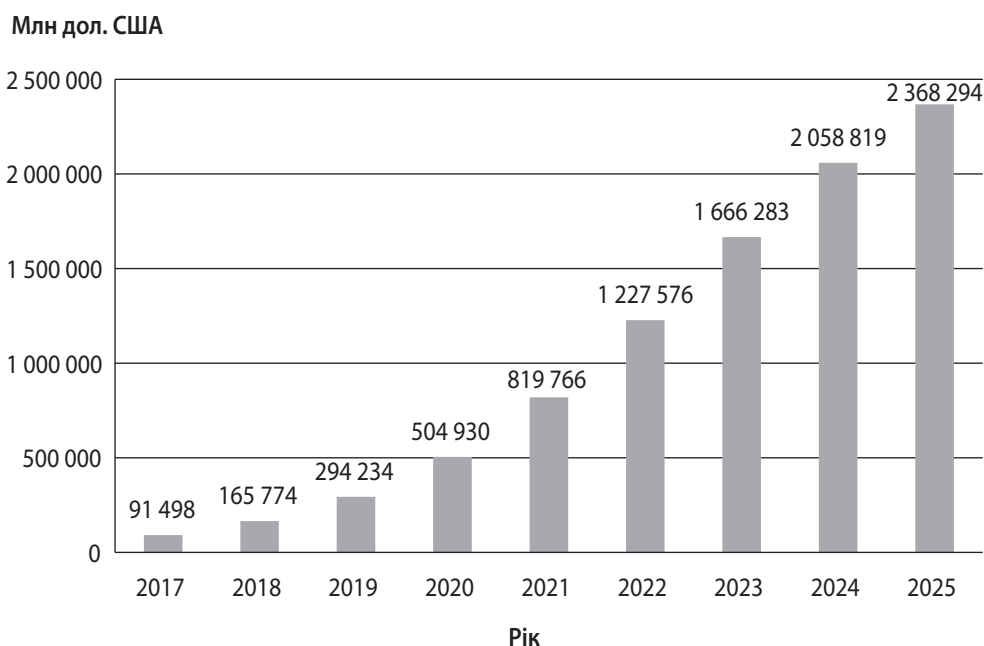

Рис. 3. Транзакції небанків у США та прогноз їх вартості до 2025 р., млн дол. США

Джерело: сформовано за [3].

Згідно з прогнозами, у 2025 р. цей показник складе близько 15% [2].

Вартість транзакції на одного користувача небанкінгу у 2021 р. у середньому складала близько 25 тис. дол. США на рік і має тенденцію до зростання (рис. 5). За існуючими прогнозами, до 2025 р. транзакції в розрахунку на одного користувача складатимуть більше 30 тис. дол. США [3].

На початку 2022 р. у США було зареєстровано близько 60 небанків [4]. Серед найбільших банків

США, які функціонують виключно в цифровому форматі, за критерієм «кількість власників рахунків» виділяються чотири (рис. 6).

Найбільшою компанією, що надає послуги в цій сфері, є Chime. Це унікальна компанія, в основі діяльності якої лежить принцип, згідно з яким основні банківські послуги мають бути безкоштовними. Клієнти Chime не мають щомісячної плати за обслуговування та вимог до мінімального балансу [5].

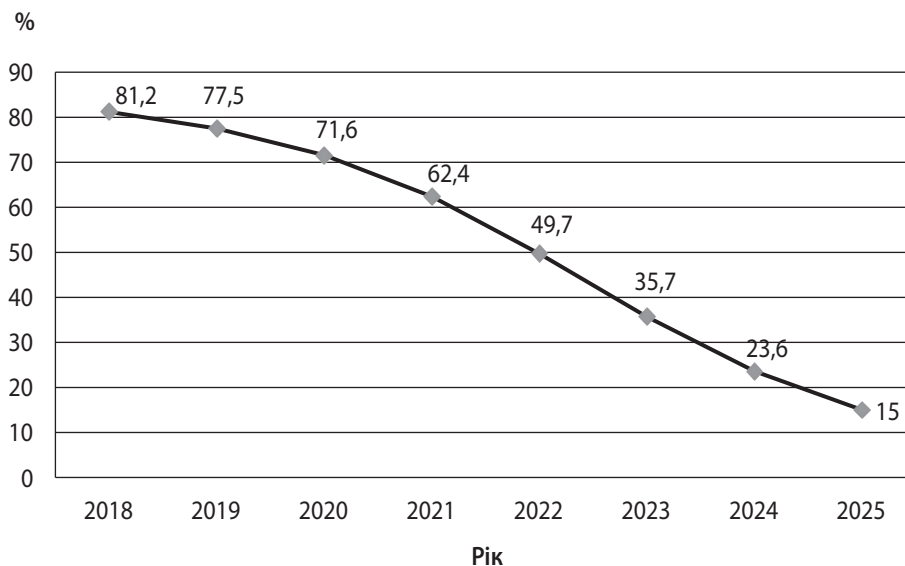

Рис. 4. Річні темпи зростання вартості транзакцій необанків у США та їх прогноз до 2025 р., %

Джерело: сформовано за [3].

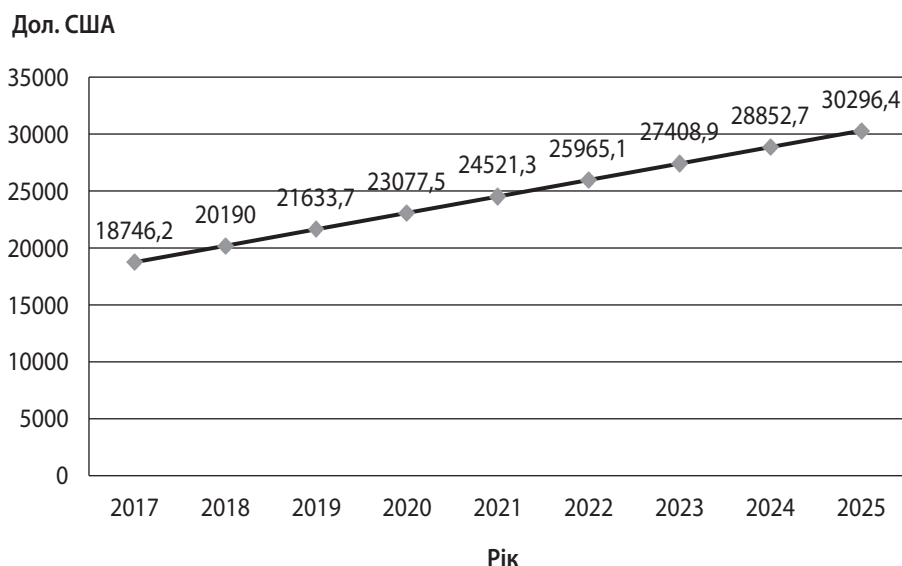

Рис. 5. Середня вартість транзакції в сегменті необанкінгу США в розрахунку на одного користувача та прогноз її вартості до 2025 р., дол. США

Джерело: сформовано за [3].

У 2015 р. перші необанки почали з'являтися і в Європі. Фінансові компанії Великої Британії, Німеччини, Франції та Фінляндії були лідерами нового руху фінтех-індустрії. Згодом ця тенденція поширилась і на інші країни Європи, де зараз налічується понад 70 необанків [6]. Досить швидко відбулася переорієнтація регуляторних органів на цей напрям. Так, було розширено Європейське регулювання (так звана друга платіжна директива, або PSD2). Також було спрощено отримання банківської ліцензії, що стимулювало інноваційну діяльність фінансових стартапів [7].

За даними експертних джерел, кількість споживачів послуг необанкінгу в Європі у 2021 р. становила

близько 7% від усього населення. Існуюча позитивна динаміка має зберегтись і в найближчі роки (рис. 7).

Позитивна динаміка кількості споживачів послуг необанків формується за рахунок низки переваг, серед яких не тільки онлайн-обслуговування. Необанки мають такі переваги порівняно з традиційними банками:

- ✦ пропонують більш привабливі процентні ставки за депозитами за рахунок економії на утриманні відділень і співробітників;
- ✦ мають спрощений процес надання кредитів за рахунок використання сучасних технологій оцінки кредитного ризику клієнтів;

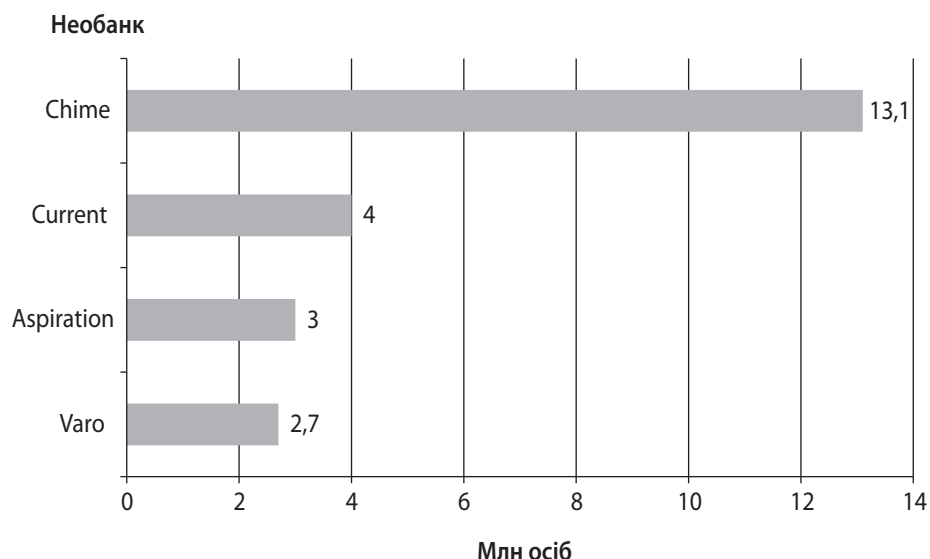

Рис. 6. Найбільші необанки США за критерієм «кількість власників рахунків» у 2022 р., млн осіб

Джерело: сформовано за [2].

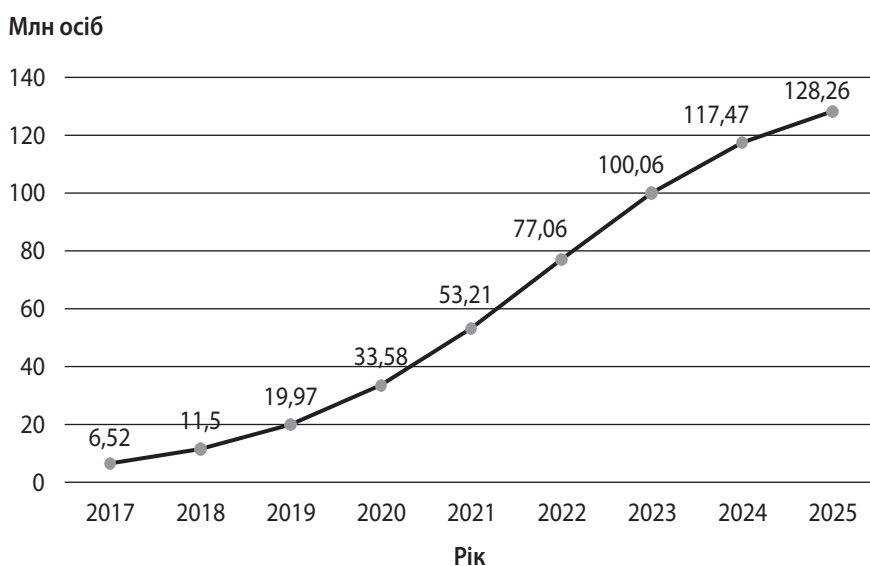

Рис. 7. Динаміка та прогноз кількості споживачів послуг необанків у країнах Європи, 2017–2025 рр., млн осіб

Джерело: сформовано за [8].

- ✦ пропонують нижчі тарифи, іноді зовсім відсутня платня за обслуговування карток і перекази коштів;
- ✦ мають принципово нові рішення щодо звичайних банківських послуг, надаючи послуги з автоматичного аналізу транзакцій рахунків і пропонують користувачам рахунків персоналізовані фінансові рішення [9].

Вартість транзакцій необанків в Європі має позитивну динаміку з 2017 р. (рис. 8) і позитивний прогноз до 2025 р. У 2017 р. вартість транзакцій необанків складала 88,9 млрд дол. США, а у 2021 р. цей показник перевищив 1 трлн дол. США.

Середньорічні темпи зростання за досліджуваний період мали найвище значення у 2018 р. (112,7%),

потім почалося зменшення цього показника (рис. 9). Згідно з існуючими прогнозами, у найближчі роки темпи зростання будуть зменшуватися. Так, очікується, що вартість транзакції щорічно буде демонструвати темпи зростання на рівні 28,86%. Незважаючи на такі низькі темпи зростання, до 2025 р. прогнозується, що загальна сума вартості транзакцій складе майже 4,5 трлн дол. США [8].

В європейському сегменті необанкінгу середня вартість транзакцій у розрахунку на одного користувача з 2017 р. поступово зростає, а прогноз до 2025 р. показує, що така тенденція має продовжитись, очікувана вартість транзакцій у 2025 р. має сягнути рівня у 34,3 тис. дол. США (рис. 10) [8].

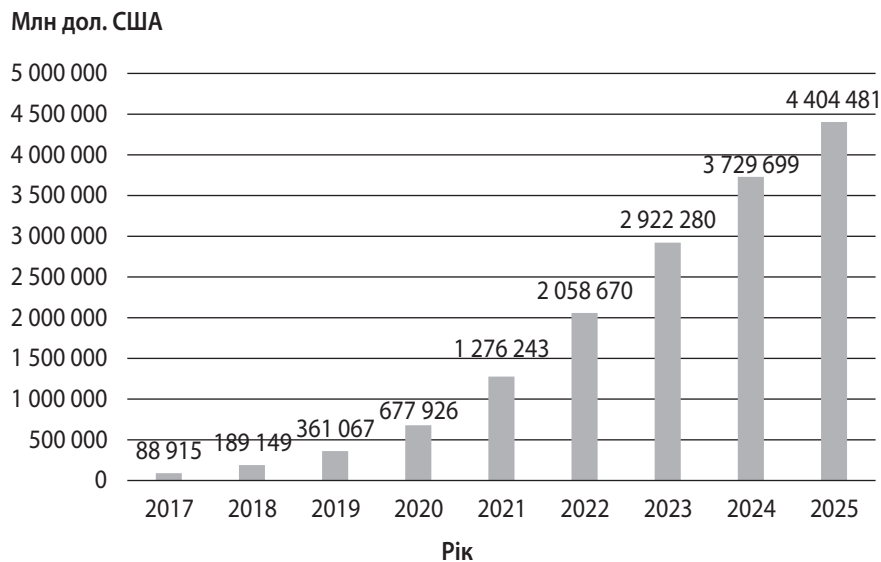

Рис. 8. Вартість транзакцій небанків у країнах Європи та прогноз до 2025 р., млн дол. США

Джерело: сформовано за [8].

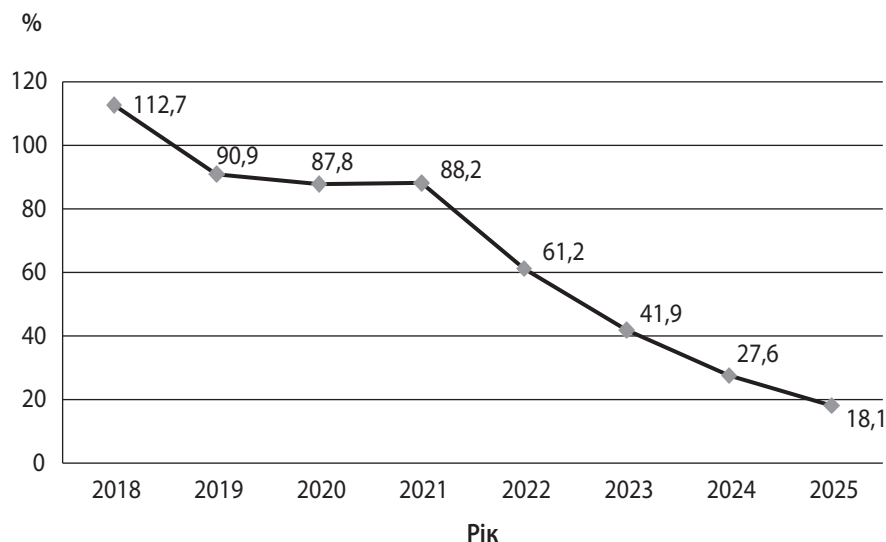

Рис. 9. Річні темпи зростання вартості транзакцій у країнах Європи та прогноз їх вартості у 2025 р., %

Джерело: сформовано за [8].

Серед усіх країн Європи для розвитку небанкінгу найпривабливішою є Велика Британія, яка є безперечним лідером як за кількістю цифрових банків, так і за кількістю користувачів цього сегмента. Експерти, які досліджують діяльність небанків, виділяють декілька причин такого успіху Великої Британії:

- 1) розвинена інфраструктура банківського сектора взагалі та небанків зокрема;
- 2) значна державна підтримка цього сегмента банківської діяльності;
- 3) доступ небанків до значної бази інвесторів, які традиційно обирають фінансові установи Лондона як провідного фінансового центру світу;
- 4) значна кількість персоналу, досвідченого у сфері фінансових технологій;
- 5) пільгове оподаткування цієї сфери.

Також значно впливає на розширення діяльності небанків те, що у Великій Британії вони мають можливість отримувати спеціальну ліцензію на свою діяльність, а в інших країнах Європи більшість небанків працюють на базі традиційних банків [9]. Кількість небанків Великої Британії налічує більше однієї третини всіх цифрових банків європейських країн і становить більше 20 [10]. Лідерами серед небанків Великої Британії за критерієм «кількість активних акантів» є чотири банки: Monzo, Revolut, Starling і Monese (рис. 11).

Крім небанків Великої Британії, до найбільших небанків країн Європи, належить банк N26, що був відкритий у Німеччині та зараз проводить транзакції не тільки в ЄС, а і в США, налічуючи більше 7 мільйонів клієнтів [12]. Серед значних і перспективних

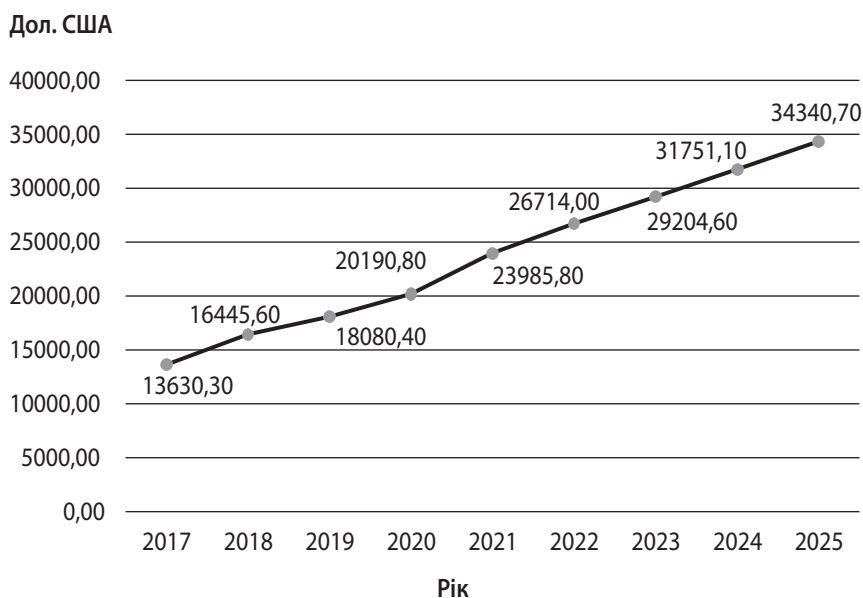

Рис. 10. Середня вартість транзакцій у сегменті необанкінгу на одного споживача в країнах Європи та прогноз її вартості до 2025 р., дол. США

Джерело: сформовано за [8].

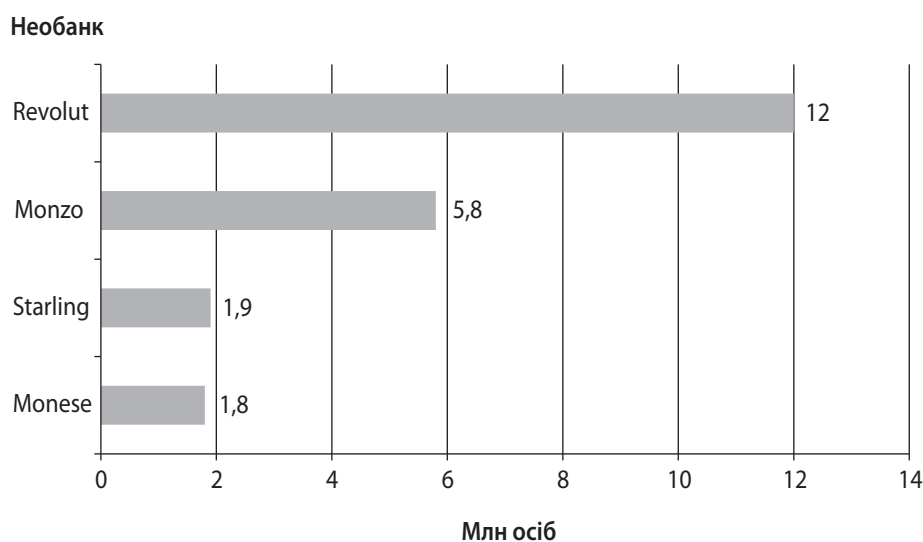

Рис. 11. Необанки – лідери Великої Британії за критерієм «кількість активних акаунтів», 2021 р., млн осіб

Джерело: сформовано за [2; 11].

необанків інших країн Європи можна відзначити такі: Bunq (Нідерланди), Lunar (Данія), Vnext (Іспанія), Holvi (Фінляндія) [13].

Основними тенденціями на ринку цифрового банкінгу Європи є такі:

1. Орієнтація на національні ринки.
2. Активна діяльність традиційних банків по розширенню послуг цифрового банкінгу.
3. Поступове перетворення необанків на повноцінні банківські установи.
4. Освоєння необанками нового простору в месенджерах, коли клієнти зможуть, не встановлюючи банківський додаток, а використовуючи

чи служби обміну повідомленнями, проводити транзакції по рахунках і картках [10].

До цього часу існують істотні відмінності в діяльності необанків у різних регіонах світу. Так, у Великій Британії значна кількість цифрових банків надає повний спектр послуг традиційних банків, тоді як у США таких необанків дуже мало. Насамперед така ситуація пояснюється тим, що необанкам Великої Британії значно простіше отримати банківську ліцензію, ніж у США. Наприклад, Chime, провідний необанк США, який налічує більше 13 млн користувачів, не має банківської ліцензії. Більшість частина американських необанків, з метою отримання доступу до ринку банківських послуг без ліцензії на свої послуги,

співпрацюють із традиційними банками, які пропонують «внутрішні» банківські послуги за контрактом, отримуючи більшість своїх доходів від платежів. І навпаки, необанки в Європі, де значно простіше отримати банківську ліцензію, як джерело доходу розглядають кредитування, а плата за обслуговування лише доповнює доходи від платежів, які менш прибуткові, ніж у США [14].

Розвиток необанкінгу в Україні відповідає існуючим світовим тенденціям. Національний банк України у 2020 р. затвердив Стратегію розвитку фінтеху в Україні до 2025 р., яка деталізує напрями розвитку фінансових інновацій в нашій країні [15; 16].

ВИСНОВКИ

Сучасний стан необанкінгу в США та країнах Європи характеризується поступовим зростанням кількості клієнтів, які мають банківські рахунки виключно в цифровому форматі. Основними тенденціями на ринку цифрового банкінгу Європи є такі: орієнтація на національні ринки; активна діяльність традиційних банків по розширенню послуг цифрового банкінгу; поступове перетворення необанків на повноцінні банківські установи. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

- Market size of neobanks in 2021 with a forecast for 2022 and 2030. URL: <https://www.statista.com/statistics/1228241/neobanks-global-market-size/>
- What neobanks are, how they work and the top neobanks in the US & world in 2022. URL: <https://www.insiderintelligence.com/insights/neobanks-explained-list/>
- Neobanking in the USA. URL: <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/neobanking/united-states>
- Neobanks in the US. URL: <https://neobanks.app/neobanks/united-states>
- Chime. URL: <https://www.chime.com/>
- Neobanks in Europe. URL: <https://neobanks.app/europe>
- Tardella M. Neobank trends: EU vs Asia. URL: <https://bsfs.medium.com/market-landscape-two-different-countries-from-the-same-perspective-the-present-and-the-future-of-1cc65d5d675>
- Neobanking in Europe. URL: <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/neobanking/europe>
- Паперник С. Необанки: закордонна історія та українська перспектива // Юридична Газета online. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/neobanki-zakordonna-istoriya-ta-ukrayinska-perspektiva.html>
- What is the Future of Neobanks? URL: <https://ideasoft.io/blog/the-future-of-neobanks/>
- Mühlberg B. The UK's Best Challenger Banks 2022: Fees, Exchange Rates, Usability, Features, and More. URL: <https://www.monito.com/en/wiki/top-three-challenger-banks-uk>
- Mühlberg B. Best Online Banks in Europe in 2022: Fees, Exchange Rates, Usability, Features, and More. URL: <https://www.monito.com/en/wiki/best-online-banks-europe>
- Bhattacharya M. 4 emerging neobanks transforming the European challenger ecosystem. URL: <https://ib-sintelligence.com/ibsi-news/4-emerging-neobanks-transforming-the-european-challenger-ecosystem/>
- Filmer J. The threats and opportunities for neobanks in 2022. URL: <https://www.publicissapient.com/industries/financial-services/neobanks-the-threats-and-opportunities-in-2022>
- Губа М. О., Лінник А. О., Колесник Д. С. Розвиток необанків в Україні та світі. *Регіональна економіка та управління*. 2019. № 2. С. 71–74. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3830/1/71-74.pdf>
- Дубина М., Шеремет О. Розвиток e-banking: світовий та вітчизняний досвід. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 2. С. 154–162. DOI: 10.25140/2411-5215-2019-2(18)-154-162

REFERENCES

- Bhattacharya, M. "4 emerging neobanks transforming the European challenger ecosystem". <https://ib-sintelligence.com/ibsi-news/4-emerging-neobanks-transforming-the-european-challenger-ecosystem/>
- Chime. <https://www.chime.com/>
- Dubyna, M., and Sheremet, O. "Rozvytok e-banking: svitovy ta vitchyzniani dosvid" [E-banking Development: World and Domestic Experience]. *Problemy i perspektivy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 2 (2020): 154-162. DOI: 10.25140/2411-5215-2019-2(18)-154-162
- Filmer, J. "The threats and opportunities for neobanks in 2022". <https://www.publicissapient.com/industries/financial-services/neobanks-the-threats-and-opportunities-in-2022>
- Huba, M. O., Linnyk, A. O., and Kolesnyk, D. S. "Rozvytok neobankiv v Ukraini ta sviti" [Development of Neobanks in Ukraine and the World]. *Rehionalna ekonomika ta upravlinnia*, no. 2 (2019): 71–74. <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3830/1/71-74.pdf>
- "Market size of neobanks in 2021 with a forecast for 2022 and 2030". <https://www.statista.com/statistics/1228241/neobanks-global-market-size/>
- Mühlberg, B. "Best Online Banks in Europe in 2022: Fees, Exchange Rates, Usability, Features, and More". <https://www.monito.com/en/wiki/best-online-banks-europe>
- Mühlberg, B. "The UK's Best Challenger Banks 2022: Fees, Exchange Rates, Usability, Features, and More". <https://www.monito.com/en/wiki/top-three-challenger-banks-uk>
- "Neobanking in Europe". <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/neobanking/europe>
- "Neobanking in the USA". <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/neobanking/united-states>
- "Neobanks in Europe". <https://neobanks.app/europe>
- "Neobanks in the US". <https://neobanks.app/neobanks/united-states>
- Papernyk, S. "Neobanky: zakordonna istoriya ta ukrainska perspektyva" [Neobanks: Foreign History and Ukrainian Perspective]. *Yurydychna Hazeta online*. <https://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/neobanki-zakordonna-istoriya-ta-ukrayinska-perspektiva.html>
- Tardella, M. "Neobank trends: EU vs Asia". <https://bsfs.medium.com/market-landscape-two-different-countries-from-the-same-perspective-the-present-and-the-future-of-1cc65d5d675>
- "What is the Future of Neobanks?" <https://ideasoft.io/blog/the-future-of-neobanks/>
- "What neobanks are, how they work and the top neobanks in the US & world in 2022". <https://www.insiderintelligence.com/insights/neobanks-explained-list/>